

Les fortaleses del post-pirellisme

Prysmian compleix 10 anys. Una dècada d'ençà que la vella Pirelli transmutà, per raons que ara no venen al cas, en una nova empresa de nom rebuscat. Gairebé simultàniament, la fàbrica abandonava –després de més de cent anys– els terrenys de la rambla Pirelli per instal·lar-se al costat de la carretera de Vilafranca. Però els canvis de debò ja havien començat molt abans.

Certament, feia temps que s'havia superat l'etapa del pirellisme i havíem entrat en allò que, a escala local, entenem com a post-pirellisme. Un concepte que també ha servit, amb més o menys fortuna, per fer una diagnosi del model de transició de l'estructura econòmica d'aquesta ciutat. La base industrial “de tota la vida” va desaparèixer per donar pas a una barreja de sectors que conviuen dignament. El sector industrial, també. Però ara, tot és diferent. El post-pirellisme no era el naixement de Prysmian, ni que la fàbrica marxés de baix-a-mar, era una qüestió més profunda. Era, en definitiva, la necessitat d'adaptació de la indústria local i de la pròpia ciutat a uns nous condicionants, a unes noves regles del joc. Una mutació profunda, unidireccional i d'obligat compliment, sense opcions de resistència. Els que van intentar-ho, ja no hi son. La fi del model tradicional ens ha obligat a cercar noves oportunitats. Ara apostem per un model eclèctic que combina diverses opcions. El post-pirellisme va convertir en cendres velles tradicions i actituds, locals i localistes. Lluny queden aquelles pràctiques de signe tribal en que els fills eren enviats a l'Escola Industrial o a estudiar comerç per anar de pèrit o d'escrivent a la Pirelli. Una mena d'experiència iniciàtica a un món laboral que, com els vitalicis, era per a tota la vida. Però el post-pirellisme era també, o sobretot, la pèrdua d'un model empresarial d'arrel patriarcal o paternalista, de quan les empreses es vantaven de ser famílies, amb la mateixa ingenuïtat de qui

pregona que tots som germans. I aquest comportament valia per a la Pirelli, la FISA, cal Marquès, la IMSA o cal Ganeta, entre altres. Perquè el pirellisme era moltes coses alhora: una actitud, un sentiment, una etiqueta ..., i no sempre amb càrrega positiva. Una fórmula útil i necessària quan va caldre, però que va fer mal i va prendre mal més endavant, perquè va creure que aquell model més extensiu que intensiu, fregant la caricatura, podia esdevenir categoria universal. I quan va venir el xàfec, ni tots els paraigües del món van evitar la desfeta. El sistema es va perdre perquè era arcaic, lluny del món real i, si m'ho permeten, amb certes ínfules franquistes nascudes dels vicis autàrquics i autoritaris. Excessos arreu i per tot. Exemples per donar i per vendre. Una indústria siderúrgica nacional sobredimensionada, refineries absurdes lluny de la costa, com a Puertollano; o subvencions a tort i a dret per plantar cotó on fos. Després, la reconversió industrial es va atipar d'estendre certificats de defunció, i les crisis cícliques sobrevingudes van fer la resta. El model es va morir. No hi ha un moment concret ni uns protagonistes destacats. Va passar, i prou. Però avui, la ciutat batega a cop de comerç, festivals, gambes i carnaval. I també la indústria. Prysmian ha complert 10 anys. Una jove empresa amb 113 anys d'experiència. Ara, enfilada al coll d'en Ferran –a tocar de la Masia del Notari i amb vistes al mar– ja no s'escolten les sirenes del canvi de torn, ni la rambla en va plena a l'hora de plegar, ni es parla gaire de feina a la cua del peix i, fins i tot, costa de veure els “monos” de la Pirelli assecant-se als terrats. Diuen que el que no et mata et fa més fort. I així és. Ara, els paràmetres que marquen el pas d'aquesta i altres empreses industrials són uns altres: internacionalització, mobilitat laboral, flexibilitat, externalització, polivalència ... La competitivitat ja no es un factor amb més o menys incidència; ara, senzillament, et manté o et fa desaparèixer. I Prysmian, hereva de la vella Pirelli, encara hi és. I avui, com al 1902, de

Vilanova i la Geltrú continuen sortint bobines de cable. I això és mèrit d'un munt d'homes i dones, d'ara i abans. Que per molts anys !.

Albert Tubau

(Article publicat al Diari de Vilanova el 9 d'octubre de 2015. Per raons inexplicables, els redactors del mitjà varen canviar el títol original pel de "Prysmian fa deu anys")